

F. t. Retsplejelov for Grønland

slutninger der skal begrundes. Der er herved lagt vægt på, at hensynet til at bevare et enkelt og overskueligt system taler for at bevare de velkendte termer, der herefter vil være: »Dom« og »beslutning« (med og uden begrundelse).

4.3.6. Retsbogen

Et vigtigt processuelt redskab for domstolenes udvikling af retsmøder er retsbogen, som skal indeholde en optegnelse af alle forhold af betydning, som retten har foretaget sig i den enkelte sag. Det foreslås derfor, at der indføres en regulering af disse forhold i retsplejeloven. Der bør indføres en lovfæstet adgang for sagens parter mv. til at forlange en udskrift af retsbogen samt af de dokumenter, der har været fremlagt i retten.

4.3.7. Forkyndelser

I kriminalsager foretages forkyndelser af politiet eller kommunefogederne og i civile sager af de af politimesteren beskikkede stævningmænd, der som regel også er politifolk.

Fra retternes side har der gennem flere år været rejst kritik af forkyndelsestiden.

Kommissionen har herefter vurderet, hvorledes den praktiske ordning vedrørende forkyndelse kan effektiviseres og forbedres.

Ansvaret for beskikkelse af stævningmænd bør fortsat påhvile politimesteren, og forkyndelse skal som hidtil ske ved politiet og kommunefogederne samt ved de af politimesteren beskikkede stævningmænd, og det forventes, at politifolk også i fremtiden skal optræde som beskikkede stævningmænd.

Kommissionen foreslår, at der indføres nye forkyndelsesformer, som kan lette presset på især stævningmændene, at kravet om forkyndelse begrænses til de retlige meddelelser, hvor det er nødvendigt at kunne fastslå, at adressaten har fået meddelelsen på forskriftsmæssig måde, at retterne vejledes om i videst muligt omfang at gøre brug af forkyndelses- og meddelelsesformer, som ikke involverer politi og stævningmænd, at eksisterende standardskrivelser underkastes en revision, at politifolk og stævningmænd skal modtage nøjere instruktion om forkyndelsehvervets udførelse, at der i videre omfang skal føres kontrol med især stævningmændenes arbejde, og at det overvejes, om der med henblik på at øge motivationen er grundlag for et noget større vederlag pr. forkyndelse eller forsøgt forkyndelse, end der ydes i dag.

4.3.8. Vidner

4.3.8.1. Vidnepligt – stedlig afgrænsning. Efter de gældende regler om vidner er udgangspunktet, at vid-

nepligten er stedligt afgrænset til den retskreds, hvor vidnet er bosiddende. Behandles sagen i en anden retskreds, afgives vidneforklaring derfor ved den stedlige kredsret i form af *subsidiær afhøring*, og kun undtagelsesvis pålægges det et vidne at møde for kredsretten i en fremmed retskreds for at afgive forklaring. Den særlige udformning af reglen om vidnepligt, som ikke genfindes i den danske retsplejelov, har en naturlig begrundelse i de geografiske forhold i Grønland.

Kommissionen har overvejet, om der fortsat er fornøden begrundelse for at opretholde den stedlige begrænsning i vidnepligten, eller om den – som det skete i Danmark i 1965 – kan ophæves og erstattes af en pligt til at give møde for alle domstole i landet.

Efter en samlet vurdering foreslås det, at det gældende princip om vidnepligtens stedlige begrænsning opretholdes, men at der samtidig sker en betydelig lempelse i betingelserne for at pålægge personer at afgive vidneforklaring for en kredsret i andre retskredse end den, hvor de pågældende er bosiddende, ligesom muligheden for at afhøre vidner under anvendelse af fjernkommunikation, dvs. typisk videokonferenceudstyr og telefon, foreslås lovfæstet.

4.3.8.2. Vidner – tilsigelse og afhøring. Vidner tilsiges af retsformanden, idet anklageren dog kan tilsi-ge vidner i kriminalsager. Det er ligeledes udgangspunktet, at vidner i civile sager afhøres af retsformanden. Dette står i modsætning til fremgangsmåden i Danmark, hvor vidner som hovedregel afhøres af den part, som har begæret vidnet ført.

Kommissionen foreslår, at retsformandens aktive indsats bør nedtones, og at det i langt højere grad bør være op til parterne selv at tage stilling til bevisførelsen og dermed hvilke vidner, der bør indkaldes. En sådan ændring findes ikke betænkelig, når der henses til, at *retsformandens vejledningsforpligtelse* over for parterne opretholdes.

Reglerne herom foreslås udformet med inspiration fra den danske retsplejelov, hvorefter det fortsat vil være retten, der indkalder vidner i sagen, men således at der ikke tilsigtes den helt samme indholdsmæssige prøvelse af vidnerens relevans for sagen, som er forudsat i forarbejderne til de gældende regler i den grønlandske retsplejelov.

Vidneafhøringen bør endvidere forestås af den part, som har begæret vidnet ført, og ikke af retsformanden. Retten vil dog kunne stille supplerende spørgsmål til vidnet.